

Noranta anys de fidelitat i d'amistat

La nostre mare recordava aquell dia de tardor de l'any 1926 com si fos avui, la memòria no oblida situacions del passat que t'han colpit dolosament. Aprofitant uns dies de vacances els nostres avis decidiren anar a passar, amb les seves dues filles, uns dies a Planoles. Era un dijous dos de desembre, cel ennuvolat que presagiava mal temps, ho havia anunciat radio Barcelona. Sortiren de la ciutat a les deu del mati, carretera de Ribas direcció Granollers. Poc transit, normal en aquells anys, fora d'alguns carros i d'alguna tartana. Els pobles més morts que vius, fora de quatre dones amb preses i poca cosa més. El fred era viu i punyent, i sobrepassat Mollet es podia entreveure un Montseny totalment emblanquinat

A les dues del mig dia dinaren a la Fonda Europa de Granollers, una costum de l'avi sempre que voltava per aquells indrets. Després de dinar, l'avi amb un cigar a la boca i amb la gorra escocesa de quadres cobrint el seu cap ens digué, tots al cotxe i costa amunt que ve pujada. Només sortir de Granollers omplirem el dipòsit de carburant i malgrat el fred la pudor de benzina ens obligà a obrir les finestres. Plovisquejava i la nit malgrat l'hora se'ns queia al damunt per culpa d'aquella la negra nuvolada que ho enfosquia tot.

Avençarem un munt de carros provinents del mercat que cada dijous se celebrava a la plaça de la Porxada de Granollers. Tenien presa per evitar la turmenta que s'esperava vist el cel. La mare sempre prudent considerà que el millor seria fer nit a Vic. El pare estava d'acord, però millor a Ripoll a on hi tenien amics i molts coneguts. *Maria, tranquil·la, el nostre Fiat 509 S, és un dels automòbils més fiables del marcat, Aleshores d'una sola tirada ens recitava les bondats del seu Fiat, - un model del 1925, un Straight-4 SOHC de 990 cc 27 CV d'un sol carburador. Què més voleu, una joia i que no se'n parli més.* A l'alçada de Vic l'avia ens obliga a cobrir-nos amb una manta espessa de llana i de vius colors. Començaven a caure els primers flocs de neu emblanquinant els vorals de la carretera, els arbres i els camps.

A pocs quilometres de Sant Quirze de Besora, un tram conegut com el purgatori, de sobte un soroll ensordidor, havíem xocat amb un imprevist, el vehicle perdé estabilitat fent una giragonsa complerta obligant instintivament a l'avi a frenar en sec. L'automòbil derrapà fins aturar-se al costat mateix del voral que donava al riu Ter. Havien xocat amb un roc de grans dimensions. Al trencar-se la ròtula del palier de la direcció, la roda davantera de la dreta s'havia desplaçat del seu eix. L'avi va anar a cercar ajuda i al arribar a Sant Quirze de Besora es dirigí a la centraleta. El cotxe l'havia comprat a Igualada i assegurat a Manresa. El seu agent era en Francesc Santasusana Vendrell i l'assegurança a tot risc amb la Hispania Compañía General de Seguros. Després de diversos intents va poder contactar amb el senyor Santasusana. L'amo de la fonda de Sant Quirze ens va anar a cercar amb el seu carro. Una sopa calenta ens va reanimar. El cotxe el varen remolcar amb un tractor l'endemà mateix fins un garatge de Manlleu, i en dos dies vàrem poder continuar viatge. A partir d'aquell dia i durant 90 anys, l'amistat amb els Santasusana és va consolidar tant des del punt de vista del negoci del pare com familiar, la tranquil·litat d'una assegurança no té preu. Un viatge de plaer amb un ensurt de mort, i de l'ensurt va sorgir una gran amistat.